

Podsumowanie przebiegu
strategicznej oceny oddziaływania dla
Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki
na lata 2016 - 2019
z perspektywą na lata 2020 – 2023

Kwiecień 2016

Zamawiający:

Gmina Duszniki

ul. Sportowa 1

64-550 DUSZNIKI

Wykonawca:

KonsultEKO s.c.

ul. Bydgoska 55D/5

64-920 PIŁA

www.konsulteko.pl

biuro@konsulteko.pl

SPIS TREŚCI

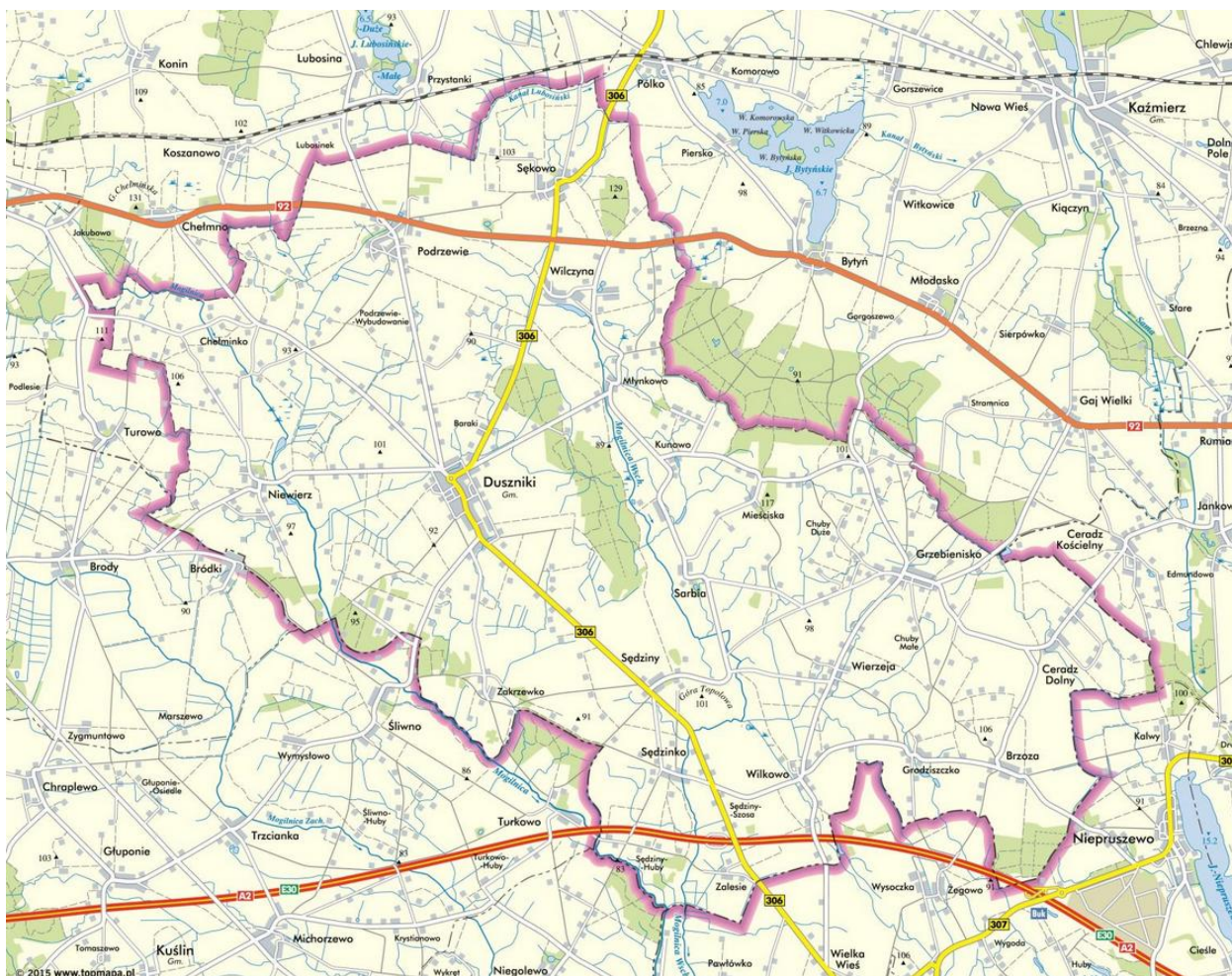
1. PRZEDMIOT OPRACOWANIA	4
2. PODSTAWY PRAWNE	5
3. RAMOWY PRZEBIEG STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO	6
3.1. <i>Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie</i>	6
3.2. <i>Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko</i>	6
3.3. <i>Uzyskanie wymaganych opinii</i>	7
3.4. <i>Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu</i>	44
4. PODSUMOWANIE I WNIOSKI Z PRZEBIEGU POSTĘPOWANIA W SPRAWIE STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO.....	45
4.1. <i>Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko</i>	45
4.2. <i>Zgłoszone uwagi i wnioski</i>	46
4.3. <i>Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko</i>	47
4.4. <i>Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu</i>	48
4.5. <i>Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych</i>	49

1. Przedmiot opracowania

Na podstawie art. 55 ust. 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. 2013 poz. 1235 ze zm.), do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione:

- ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko,
- opinie właściwych organów (Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego),
- zgłoszone uwagi i wnioski,
- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko z ww. organami,
- wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko, jeżeli zostało przeprowadzone,
- propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu.

Niniejsze podsumowanie stanowi opis przebiegu strategicznej oceny oddziaływania oceny oddziaływania na środowisko dla Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023.

Źródło: www.google.pl

2. Podstawy prawne

- ustawa z dnia 3 października 2008r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko (t.j. Dz. U. z 2013r. poz.1235 ze zmianami),
- ustawa z dnia 27 kwietnia 2001r. Prawo ochrony środowiska (tj. Dz. U. z 2013r., poz. 1232 ze zmianami),
- rozporządzenie Rady Ministrów 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. Nr 213, poz. 1397 ze zmianami)

- ustawa z dnia 18 lipca 2001 r. Prawo wodne (tj. Dz. U. z 2015, poz. 469 ze zmianami);
- ustawa z dnia 14 grudnia 2012r. o odpadach (Dz. U. z 2013r. poz. 21 ze zmianami);
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 27 września 2001 r. w sprawie ustalenia katalogu odpadów (Dz. U. z 2001 r. Nr 112, poz. 1206);

3. Ramowy przebieg strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

W ramach strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, rozumianej zgodnie z art. 3 pkt 14 ustawy, jako postępowanie w sprawie oceny oddziaływania na środowisko skutków realizacji Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023 odbyło się:

- uzgodnienie stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie oddziaływania na środowisko,
- sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko,
- uzyskanie wymaganych przepisami opinii,
- zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu.

3.1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji zawartych w prognozie

Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie oddziaływania na środowisko Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023 roku został ustalony zgodnie z art. 53 i 57 pkt. 2 ustawy, przez Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

3.2 Sporządzenie prognozy oddziaływania na środowisko

Sporządzając Prognozę oddziaływania na środowisko projektu Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki uwzględniono zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w ww. dokumencie, zgodnie ze wskazaniem organów, tj. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu.

3.3 Uzyskanie wymaganych opinii

Zgodnie z art. 54. ust. 1 ww. ustawy Organ opracowujący projekt Programu poddaje ww. dokument, wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko, opiniowaniu przez właściwe organy, o których mowa w art. 57 i 58 ustawy, tj. Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Poznaniu oraz Wielkopolskiemu Państwowemu Wojewódzkiemu Inspektorowi Sanitarnemu w Poznaniu. Ww. organy w terminie 30 dni od dnia otrzymania wniosku dotyczącego przedmiotowej sprawy, wydają opinię.

Projekt Programu wraz z Prognozą został zaopiniowany pozytywnie i bez uwag przez Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego w Poznaniu, pismem o sygnaturze DN-NS.9012.187.2016 z dnia 15.02.2016r.

8

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

**WIELKOPOLSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR
SANITARNY**

Telefony:

- informacja o numerach wewnętrznych	61 854-48-00	
- Dyrektor WSSE w Poznaniu	61 852-99-18	ul. Noskowskiego 23
- e-mail WSSE w Poznaniu	sekretariat@wssepoznan.pl	61-705 Poznań
- Oddział Zapobiegawczego Nadzoru Sanitarnego	61 227-60-09	www.wsse-poznan.pl
- fax	61 227-60-04	
- e-mail	61 227-60-05	
	nadzor.zapobiegawczy@wssepoznan.pl	

DN-NS.9012.187.2016

oryginał/kopia

Poznań,

15 02 2016

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 w związku z art. 1 pkt 1 ustawy z dnia 14 marca 1985r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2015r., poz. 1412), art. 58 ust.1 pkt 2 w związku z art. 54 ust. 1 ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 ze zm.),

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z wnioskiem Wójta Gminy Duszniki, w imieniu którego występuje Pani Ewa Hoffmann na podstawie pełnomocnictwa, z dnia 13.01.2016r., w sprawie zaopiniowania projektu programu ochrony środowiska wraz z prognozą oddziaływania na środowisko,

opiniuje pozytywnie projekty dokumentów:

1. „Program Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2024”
2. „Prognoza oddziaływania na środowisko dla Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2024”.

UZASADNIENIE:

Wójt Gminy Duszniki wystąpił do Wielkopolskiego Państwowego Wojewódzkiego Inspektora Sanitarnego z wnioskiem z dnia 13.01.2016r. w sprawie zaopiniowania projektu programu ochrony środowiska wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Wielkopolski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny po zapoznaniu się z przedmiotową dokumentacją stwierdza, iż jest ona wykonana zgodnie z obowiązującymi przepisami prawa w zakresie ochrony zdrowia ludzi i środowiska naturalnego. Dokumenty te były podstawą do zajęcia stanowiska.

9

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

W Programie Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki zawarto zadania inwestycyjne (m.in. budowę sieci kanalizacji sanitarnej, deszczowej i sieci wodociągowej oraz budowę oczyszczalni ścieków w miejscowości Grzebienisko) i pozainwestycyjne.

Każda inwestycja, w zależności od charakteru, rodzaju i skali wywołuje określone skutki w środowisku. Założenia projektu dokumentu powinny być realizowane w taki sposób, aby nie zostały przekroczone dopuszczalne normy w środowisku. Przez wpływ na środowisko rozumie się również oddziaływanie na zdrowie ludzi.

W Prognozie oddziaływania na środowisko dokonano oceny wpływu realizacji Programu na poszczególne komponenty środowiska, takie jak: różnorodność biologiczna, fauna i flora, ludzie, jakość wody, jakość powietrza, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, dobra materialne i zabytki.

Oceniając wpływ na środowisko, w tym zdrowie i życie ludzi, przedmiotowych dokumentów należy wziąć pod uwagę, że program ochrony środowiska ma charakter ogólny i strategiczny. Brak informacji o sposobie i dokładnych miejscach realizacji poszczególnych przedsięwzięć oraz o parametrach technicznych obiektów i urządzeń z nim związanych sprawia, iż precyzyjne określenie zmian stanu środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem w odniesieniu do zadań inwestycyjnych zaplanowanych w Programie jest utrudnione. Należy również założyć, że uciążliwości występujące w fazie budowy inwestycji będą miały charakter przejściowy.

Należy podkreślić, że w przypadku lokalizacji przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, w rozumieniu zapisów Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010r. Nr 213, poz. 1397 ze zm.), wymagających przeprowadzenia oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko oraz sporządzenia raportu na podstawie ustawy z dnia 3 października 2008r. o udostępnieniu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2013r. poz. 1235 ze zm.), należy przestrzegać zapisów zawartych w decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach.

W celu dotrzymania odpowiednich standardów jakości środowiska i zapobiegania występowania negatywnych skutków na zdrowie ludzi należy zastosować wszelkie dostępne rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne oraz przestrzegać wymagań określonych, m.in. w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 14 czerwca 2007r. w sprawie dopuszczalnych poziomów hałasu w środowisku (Dz. U. z 2014 poz. 112), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 24 sierpnia 2012r. w sprawie poziomów

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

10

niektórych substancji w powietrzu (Dz. U. z 2012 r. 1031), rozporządzeniu Ministra Zdrowia z 13 listopada 2015 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. z 2015r, poz. 1989), rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 30 października 2003r. w sprawie dopuszczalnych poziomów pól elektromagnetycznych w środowisku oraz sposobów sprawdzania dotrzymania tych poziomów (Dz. U. z 2003r. Nr 192, poz. 1883) oraz rozporządzeniu Ministra Infrastruktury z dnia 12 kwietnia 2002r. w sprawie warunków technicznych, jakim powinny odpowiadać budynki i ich usytuowanie (Dz. U. z 2015r., poz. 1422).

Mając na uwadze fakt, iż realizacja założeń projektu Programu Ochrony Środowiska wykonana zgodnie z przepisami ochrony środowiska, nie powinna spowodować znaczącego oddziaływania na środowisko oraz negatywnego oddziaływania na życie i zdrowie ludzi, a prawidłowa realizacja ustaleń opiniowanych dokumentów przyczyni się do poprawy jakości stanu środowiska zamieszkania dla mieszkańców gminy Duszniki, Wielkopolski Wojewódzki Państwowy Inspektor Sanitarny zaopiniował pozytywnie przedmiotowe dokumenty.

ZUSŁYKU WIELKOPOLSKIEGO PAŃSTWOWEGO WJEWÓDZKIEGO
Inspektora Sanitarnego

J. Kuczma-Napierała
dr Jadwiga Kuczma-Napierała
Specjalista epidemiolog

Otrzymuje:

1. Pani Ewa Hoffmann
KonsultEKO s.c.
ul. Bydgoska 55D/5
6364-920 Piła

Do wiadomości:

1. a/a

B.R.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu także zaopiniował projekt Programu wraz z Prognozą pismem o sygnaturze WOO-III.410.31.2016r.MM.1 z dnia 11.02.2016r.

11

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
w Poznaniu**

Poznań, 11.02.2016r.

WOO-III.410.31.2016.MM.1

Pani Ewa Hoffmann
KonsultEKO s.c.
ul. Bydgoska 55D/5
64-920 Piła

Dotyczy: zaopiniowania projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2024” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

Odpowiadając na pismo z 13.01.2016 r. (data wpływu: 15.01.2016 r.), działając na podstawie art. 54 ust. 1, w związku z art. 57 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) zwanej dalej *ustawą o oś*, przedstawiam opinię na temat projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2024” wraz z prognozą oddziaływania na środowisko.

1. Na str. 21 i str. 124 projektu Programu oraz na str. 21 prognozy zawarto mapy, na których wskazano „rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie gminy Duszniki i w sąsiedztwie”. Jednakże z przedmiotowych map nie wynika jednoznacznie jakie obszary chronione znajdują się w gminie Duszniki, gdyż nie wyznaczono na nich granic gminy. Informuję, że w gminie znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Grądy Bytyńskie PLH300051 (obszar nie został wskazany na ww. mapach) oraz rezerwat przyrody „Duszniczki” (obszar został wskazany na ww. mapach). Ponadto na przedmiotowych mapach nie zawarto legendy. Proszę uzupełnić i zweryfikować oznaczenia na ww. mapach.
2. Na mapach, o których mowa w pkt. 1 niniejszej opinii zaznaczono rezerwat przyrody „Wyspy na Jeziorze Bytyńskim”. Informuję, że rezerwat ten został zlikwidowany zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 sierpnia 2015 r. w sprawie zlikwidowania rezerwatu przyrody „Wyspy na Jeziorze Bytyńskim” (Dz.Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015 r., poz. 222). Proszę zweryfikować oznaczenia na mapach w tym zakresie.
3. Na str. 22-24 i na str. 125-127 projektu Programu oraz na str. 22-24 prognozy zawarto tabele zatytułowane „Analiza odległości w promieniu do 30 km”, w których wskazano odległości, w jakich położone są obszary chronione, w tym obszary chronione położone w gminie Duszniki. Jednakże przedstawiona analiza jest niezrozumiała, gdyż nie wyjaśniono od jakiego miejsca mierzona jest podana odległość. Prognozę proszę uzupełnić w tym zakresie.
4. W rozdziale IV.4.1.3. na str. 62 i w rozdziale VII na str. 136 projektu Programu oraz w rozdziale 7.4.1.1. na str. 53 prognozy w odniesieniu do termomodernizacji budynków napisano: „Budynki stanowią potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym

m.in. jerzyka (*apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). (...) W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, termin i sposób wykonania prac należy każdorazowo dostosować do ich okresów lęgowych". Informuję, że budynki mogą być również potencjalnym miejscem występowania nietoperzy. W przypadku prac termomodernizacyjnych należy również przeprowadzić inwentaryzację pod kątem występowania nietoperzy. W przypadku ich stwierdzenia należy termin i sposób wykonywania prac dostosować do ich okresów rozrodczych. Projekt Programu i prognozę proszę uzupełnić w tym zakresie.

5. Nawiązując do zapisów w rozdziale IV.4.1.3. na str. 62 i w rozdziale VII na str. 136 projektu Programu oraz w rozdziale 7.4.1.1. na str. 53 prognozy informuję, że obecnie obowiązuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz.U. z 2014 r., poz. 1348). Zgodnie z § 6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w stosunku do dziko występujących zwierząt obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania. Proszę zweryfikować zapisy projektu Programu i prognozy w tym zakresie.
6. W rozdziale 9 prognozy zatytułowanym „Przewidywane oddziaływania skutków realizacji Programu Ochrony Środowiska” nie określono, nie przeanalizowano i nie oceniono przewidywanego oddziaływania planowanych inwestycji na obszary chronione. W gminie Duszniki znajdują się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty Grądy Bytyńskie PLH300051 oraz rezerwat przyrody „Duszniczki”. Zgodnie z art. 51 pkt 2 lit. e ustawy o oś prognoza określa, analizuje i ocenia przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko. W związku z tym, w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Programu na cele i przedmioty ochrony ww. obszaru Natura 2000, jego integralność i spójność sieci, a także na cele ochrony ww. rezerwatu przyrody.
7. W rozdziale 10 na str. 74-76 prognozy zatytułowanym „Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji programu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru” w sposób ogólny przedstawiono „środki zapobiegające, ograniczające oraz kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko”, wśród których wymieniono „zapewnienie nasadzeń drzew i roślinności, kompensujących wcześniejsze ich wycinki, itp.”, „stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych”, „dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych”, „przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów; prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych”. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy o oś prognoza przedstawia rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru. W związku z tym, prognozę proszę uzupełnić w zakresie rozwiązań zapobiegających lub ograniczających negatywny wpływ w wyniku realizacji ustaleń projektu Programu na cele i przedmioty ochrony

obszaru mającego znaczenie dla Wspólnoty Grądy Bytyńskie PLH300051, jego integralność i spójność sieci, a także na cele ochrony rezerwatu przyrody „Duszniczki”. Ponadto informuję, że z zapisów projektu Programu nie wynika, by planowana była budowa „obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych”. Proszę zweryfikować te rozbieżności.

8. Z informacji zawartych w projekcie Programu wynika, że „zadaniami własnymi gminy i koordynowanymi (...) przewidzianymi do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska” będą m.in.: „Budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej”, „Zakładanie oczek śródpolnych, stawów, zbiorników retencyjnych”, „Wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii”, „Propagowanie źródeł energii cieplnej wykorzystujących biomasę i biogaz otrzymywanych z fermentacji metanowej odchodów zwierzęcych”, „Pilotażowe wdrożenie w zakresie wykorzystania energii odnawialnej”, „Rozbudowa sieci gazowych, zmiana systemu ogrzewania”, „Poprawa stanu dróg, budowa dróg na nowych osiedlach”, „Systematyczne wyznaczanie i uzbrajanie terenów pod inwestycje”, „Modernizacja (przebudowa, rozbudowa, budowa) dróg gminnych celem uzyskania lepszych parametrów akustycznych dróg”, „Optymalizacja transportu publicznego i rozwój innych rodzajów transportu (nie samochodowych) oraz budowa i modernizacja sieci drogowej z towarzyszącą infrastrukturą w warunkach pełnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo”. Ponadto, w tabeli na str. 100 projektu Programu wymieniono uszczegółowione co do zakresu i lokalizacji inwestycje planowane do realizacji. W rozdziale 9.3. na str. 71-72 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na jakość wody” napisano: „Z uwagi na fakt, że jednym z celów ekologicznych Programu to ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, realizacja postanowień dokumentu posłuży poprawie parametrów biologicznych i fizyko-chemicznych wód płynących. Budowa kanalizacji deszczowej oraz zamontowanie urządzeń podczyszczających na kanałach odprowadzających wody opadowe z terenu Gminy spowodują zmniejszenie zanieczyszczenia w wodach powierzchniowych i podziemnych”. W rozdziale 9.4. na str. 72 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na jakość powietrza” napisano: „Wykonanie zadań przewidzianych w Programie związanych z pracami budowlanymi oraz ziemnymi czyli także z użyciem ciężkiego sprzętu budowlanego, będzie się charakteryzowało lokalnym i krótkoterminowym oddziaływaniem na stan powietrza. (...) Użycie środków transportu ciężarowego podczas prac budowlanych ma wpływ na zanieczyszczenie powietrza. W konsekwencji tych działań wielkość emisji zmaleje. Poprawa jakości powietrza na pewno wpłynie pozytywnie na jakość powietrza w przyziemnej warstwie atmosfery, w strefie przebywania ludzi”. Natomiast w rozdziale 9.5. na str. 72 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na powierzchnię ziemi” napisano: „Zadania inwestycyjne wynikające z kierunków działań określonych w Programie, typu: budowa sieci wod-kan, sieci gazowej i ciepłowniczej oraz budowa dróg, przebudowa skrzyżowań, modernizacje ulic będą oddziaływać na powierzchnię ziemi w fazie realizacji. W trakcie prac ziemnych będą występować krótkotrwałe ale w pełni odwracalne oddziaływania polegające na okresowych zmianach ukształtowania terenu, naruszaniu warstw ziemnych. Przekształcenie powierzchni ziemi następować będzie wyłącznie w zakresie związanym z realizacją przedmiotowych inwestycji”. Przedstawiona w prognozie ocena oddziaływania na wodę, powietrze oraz powierzchnię ziemi jest niewystarczająca. W związku z powyższym oraz mając na uwadze planowane w projekcie Programu zadania, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o ośw. w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na ludzi, wodę, powietrze i powierzchnię ziemi. Proszę odnieść się do przewidywanych znaczących oddziaływań występujących zarówno na etapie realizacji, jak i eksploatacji przedsięwzięć wymienionych w projekcie Programu. Analizę potencjalnych oddziaływań, które mogą

być skutkiem realizacji poszczególnych zadań wyznaczonych w projekcie Programu, proszę przedstawić w formie opisowej wraz z merytorycznym uzasadnieniem i odpowiednimi wnioskami wynikającymi z tej analizy. Przy czym informuję, że w przypadkach gdy organ opracowujący projekt dokumentu nie posiada szczegółowych informacji na temat planowanych na danym obszarze przedsięwzięć, ocena oddziaływania na środowisko powinna mieć charakter hipotetyczny, wskazywać możliwe do wystąpienia oddziaływania, uwzględniając różne warianty realizacji przedsięwzięcia, przede wszystkim najbardziej niekorzystne dla środowiska. Pomocne w takiej sytuacji może być korzystanie z informacji dotyczących inwestycji o podobnym charakterze i skali [R. Bednarek (red.), *Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym*, Poznań 2012, s. 50]. Ponadto, zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 3 lit. a ustawy w prognozie proszę przedstawić rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczanie negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji ustaleń projektu Programu.

9. W rozdziale 9.7. na str. 73 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na klimat” napisano: „Realizacja postanowień analizowanego dokumentu będzie pośrednio wpływała na klimat – dotyczy to zadań inwestycyjnych i nieinwestycyjnych podejmowanych w celu poprawy jakości i ochrony powietrza atmosferycznego”. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić wpływ realizacji ustaleń projektu Programu na klimat, w szczególności na kształtowanie się warunków termicznych, anemometrycznych, wilgotnościowych. W prognozie proszę również przeanalizować w jaki sposób przewidywane zmiany klimatu (mikroklimatu) wpłyną na pozostałe komponenty środowiska. Określając wpływ realizacji ustaleń projektu Programu na klimat wskazane jest uwzględnienie zaleceń zawartych w opracowaniu „*Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030*” (SPA2020), opublikowanym na stronie internetowej Ministerstwa Środowiska (www.mos.gov.pl).
10. W rozdziale 9.6. na str. 72-73 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na krajobraz” napisano: „Realizacja założeń przedmiotowego dokumentu nie będzie wpływała na krajobraz. Inwestycje prowadzone w ramach wdrażania Programu realizowane będą głównie na terenach już zurbanizowanych, w obrębie granic Gminy Duszniki i dotyczyć będą głównie infrastruktury technicznej, nie ingerującej w krajobraz. Obiekty budowlane będą dostosowywane do warunków zabudowy w Gminie zgodnie z zasadami planowania przestrzennego i nie będą stanowić dominantów w krajobrazie”. W związku z planowaną lokalizacją na obszarze gminy instalacji związanych z wykorzystywaniem odnawialnych źródeł energii, przedstawiona w prognozie ocena oddziaływania na krajobraz jest niezrozumiała i niewystarczająca. Proszę zweryfikować zapisy prognozy w tym zakresie i zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. e ustawy o oś określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania na krajobraz.
11. W prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić istniejący stan klimatu akustycznego w gminie Duszniki, z uwzględnieniem oddziaływania autostrady A2, drogi krajowej nr 92 i drogi wojewódzkiej nr 306, mając na uwadze natężenie ruchu na tych drogach. Przy czym zgodnie z art. 52 ust. 1 ustawy o oś informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko powinny być opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny. Odpowiednie informacje w tym zakresie proszę również zawrzeć w projekcie Programu.
12. W rozdziale IV.1.1. projektu Programu oraz w rozdziale 7.1. prognozy zamieszczono m.in. wykaz „Jednolitych Części Wód Powierzchniowych (JCWP) znajdujących się na terenie Gminy Duszniki”. W projekcie Programu i prognozie proszę wskazać cele środowiskowe wyznaczone dla jednolitych części wód powierzchniowych. Ponadto,

w projekcie Programu i prognozie proszę wskazać jednolite części wód podziemnych, w granicach których położony jest obszar objęty projektem Programu oraz wyznaczone dla nich cele środowiskowe. W prognozie proszę również określić, przeanalizować i ocenić przewidywane znaczące oddziaływania realizacji ustaleń projektu Programu na jednolite części wód. W prognozie proszę wskazać, czy realizacja ustaleń projektu Programu może spowodować nieosiągnięcie celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na obszarze dorzecza Odry”, zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011 r. przez Prezesa Rady Ministrów. Przy czym nawiązując do informacji zawartych w rozdziale 7.1.3. na str. 39 prognozy informuję, że przedmiotem pracowania jest projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2024”, a nie projekt miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

13. W rozdziale 7.1.3. na str. 38-39 prognozy zatytułowanym „Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych” nie zawarto informacji w przedmiotowym zakresie. Prognozę proszę uzupełnić w tym zakresie.
14. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. a ustawy ooś w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić potencjalne zmiany istniejącego stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu Programu.
15. Informuję, że 5.09.2014 r. weszła w życie ustawa z dnia 11 lipca 2014 r. o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2014 r., poz. 1101). Biorąc pod uwagę art. 17 ust. 1 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. Prawo ochrony środowiska (Dz.U. z 2013 r., poz. 1232 ze zm.) oraz art. 14 ust. 2 ustawy o zmianie ustawy – Prawo ochrony środowiska oraz niektórych innych ustaw w prognozie proszę wyjaśnić, czy projekt Programu uwzględnia cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz.U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712, ze zm.).
16. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. d ustawy ooś w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektu Programu, oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu. W prognozie wskazane jest wymienienie dokumentów ustanowionych na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, które poddano analizie, określenie celów ochrony środowiska wyznaczonych w tych dokumentach istotnych z punktu widzenia projektowanego dokumentu wraz z krótkim opisem sposobów ich uwzględnienia w projekcie dokumentu [R. Bednarek (red.), *Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym*, Poznań 2012, s. 64].
17. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 2 lit. c ustawy ooś w prognozie proszę określić, przeanalizować i ocenić istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektu Programu. Przy czym informuję, że identyfikacja istniejących problemów ochrony środowiska powinna być zawsze przeprowadzona w odniesieniu do skali opracowywanego projektu dokumentu, umiejscowienia obszaru opracowania w przestrzeni oraz planowanych funkcji zagospodarowania [R. Bednarek (red.), *Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko w planowaniu przestrzennym*, Poznań 2012, s. 61].
18. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. e ustawy ooś prognoza zawiera streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym. W związku z tym proszę rozwinąć zapisy rozdziału 12 na str. 77-78 prognozy w taki sposób, aby zawierał najważniejsze informacje zawarte w poszczególnych rozdziałach prognozy.
19. Zgodnie z art. 51 ust. 2 pkt 1 lit. c ustawy ooś w prognozie proszę zawrzeć propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu Programu oraz częstotliwości jej przeprowadzania. Informuję, że zgodnie z art. 55 ust. 3

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

16

pkt 5 ustawy ooś do przyjętego dokumentu załącza się pisemne podsumowanie zawierające uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych, a także informację, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu. Ponadto, zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy ooś organ opracowujący projekt dokumentu, w przedmiotowym przypadku Wójt Gminy Duszniki, jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko, zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5.

20. W projekcie Programu proszę powołać się na aktualny dziennik ustaw, w którym opublikowano ustawę Prawo wodne.

z up. Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Poznaniu

Kierownik Wydziału Duszniki
Nadzelnik Wydziału
Ochrony Środowiska na Środowisko

Ponadto projekt Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki, zgodnie z art. 17 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. Z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami) został zaopiniowany pozytywnie przez Zarząd Powiatu Szamotulskiego – uchwała Nr 110/2016 z dnia 1 kwietnia 2016r. w sprawie wyrażenia opinii o projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023”.

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

18

ZARZĄD
POWIATU SZAMOTULSKIEGO

OR. 0022.16.2016

Uchwała Nr 110/2016
Zarządu Powiatu Szamotulskiego
z dnia 1 kwietnia 2016 r.

w sprawie wyrażenia opinii o projekcie „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023”.

Na podstawie art. 17 ust. 2 pkt. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. – Prawo ochrony środowiska (t.j. Dz. U. z 2013 r., poz. 1232 z późniejszymi zmianami), Zarząd Powiatu Szamotulskiego uchwala, co następuje:

§ 1. Opiniuje się pozytywnie projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 - 2023”, z uwagami zawartymi w załączniku do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Staroście Powiatu Szamotulskiego.

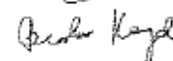
§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Podpisy Członków Zarządu:

1. Józef Kwaśniewicz

2. Beata Hanyżak

3. Andrzej Grzeszczyk

4. Kazimierz Michalak

5. Maria Woźniak

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

19

ZARZĄD
POWIATU SZAMOTULSKIEGO

Załącznik
do uchwały Nr 110/2016
Zarządu Powiatu Szamotulskiego
z dnia 1 kwietnia 2016 r.

**Uwagi do projektu „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki
na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023.**

1. Kontynuować działania związane z budową kanalizacji sanitarnej na terenie całej gminy w celu ochrony wód powierzchniowych i podziemnych.
2. Podjąć działania zmierzające do gazyfikacji poszczególnych miejscowości w celu wyeliminowania kotłowni węglowych, co spowoduje ograniczenie emisji zanieczyszczeń do powietrza, szczególnie w zwartej zabudowie mieszkaniowej.
3. Rozważyć możliwość wprowadzenia mechanizmów finansowych dla mieszkańców i firm promujących montaż instalacji bazujących na odnawialnych źródłach energii, kolektorach słonecznych itp., powodujących zmniejszenie zużycia konwencjonalnych źródeł energii.
4. Rozważyć możliwość wprowadzenia dopłat dla osób likwidujących pokrycia dachowe zawierające azbest.
5. Ze względu na niską lesistość gminy należy dołożyć starań do zwiększenia ilości zadrzewień przydrożnych, śródpolnych oraz korytarzy ekologicznych.

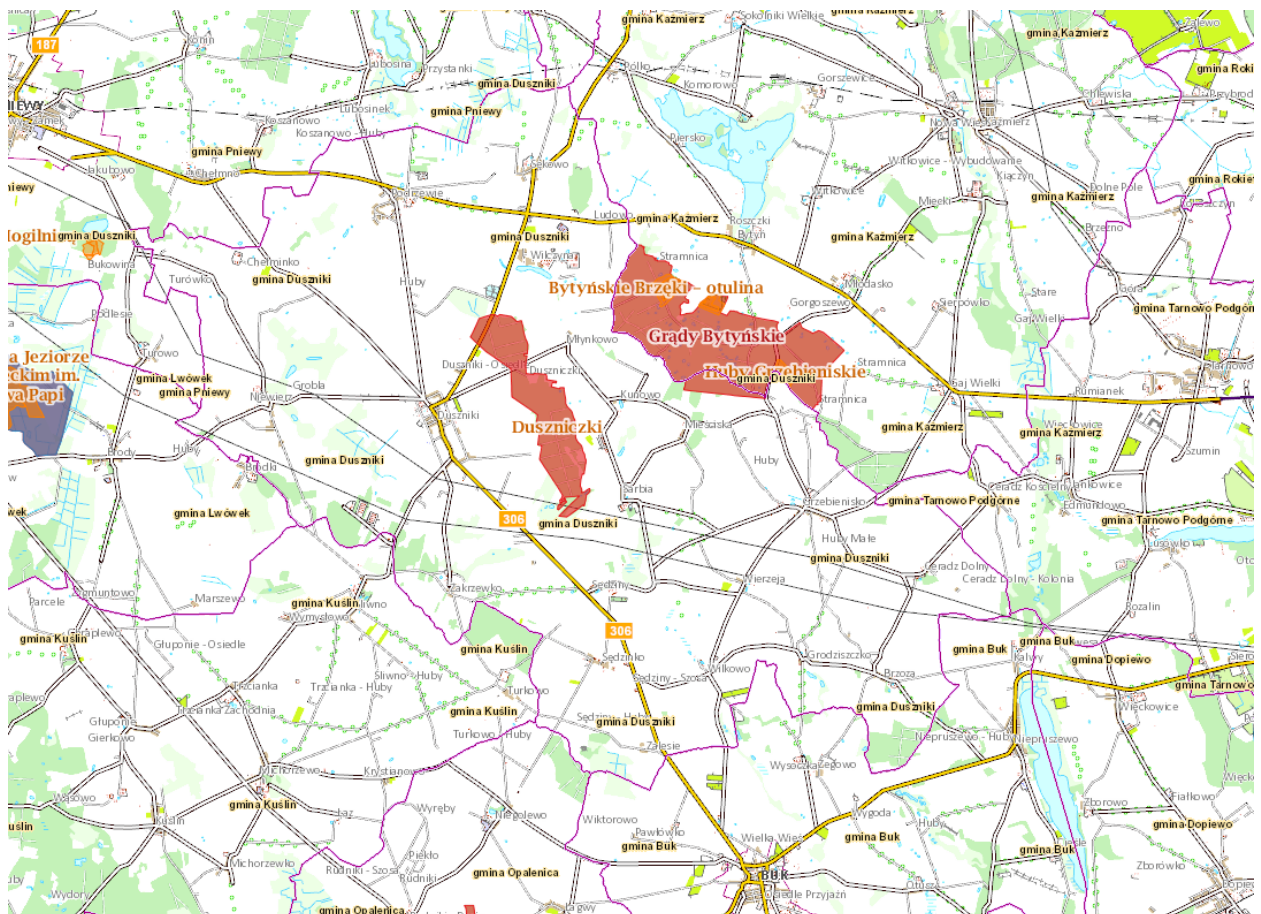
STAROSTA

mgr inż. Józef Kwaśniewicz

Poniżej odniesiono się do uwag i sugestii organów opiniujących:

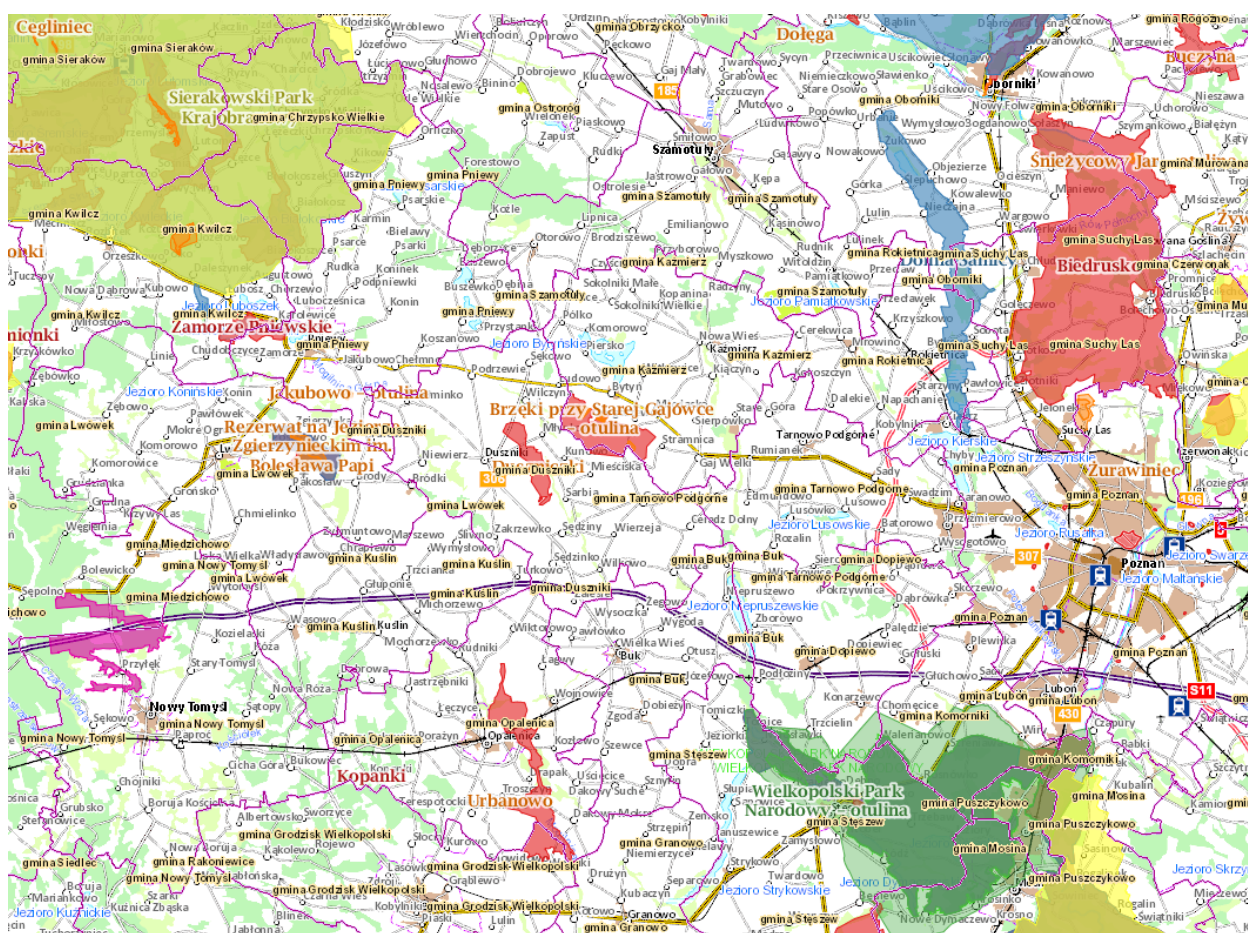
I. W piśmie z dnia 11.02.2016r., znak: WOO-III.4110.31.2016.MM.1 Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu zaopiniował projekt „Programu Ochrony Środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016 – 2019 z perspektywą na lata 2020-2024 wraz z prognozą oddziaływania na środowisko” wskazując uwagi, które należy rozpatrzyć przed podjęciem uchwały:

1. Na str. 21 i str. 124 projektu Programu oraz na str. 21 prognozy zawarto mapy, na których wskazano „rozmieszczenie obszarów chronionych na terenie gminy Duszniki i w sąsiedztwie”. Wskazać należy, że na terenie gminy znajduje się obszar mający znaczenie dla Wspólnoty – Grądy Bytyńskie PLH300051 oraz rezerwat przyrody „Duszniczki”. Poniżej przedstawiono zweryfikowaną mapę:

źródło: www.gdos.gov.pl

2. Na mapach na str. 21 i str. 124 projektu Programu oraz na str. 21 prognozy zaznaczono rezerwat przyrody „Wyspy na Jeziorze Bytyńskim” posługując się źródłami ze strony www.gdos.gov.pl. Wskazuje się, że rezerwat ten został zlikwidowany zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 sierpnia 2015r. w sprawie zlikwidowania rezerwatu przyrody „Wyspy na Jeziorze Bytyńskim” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015r., poz. 222).

źródło: www.gdos.gov.pl

3. Na str. 22-24 i na str. 125-127 projektu Programu oraz na str. 22-24 prognozy zawarto tabele zatytułowane „Analiza odległości w promieniu do 30 km”, w których wskazano odległości, w jakich położone są obszary chronione, w tym obszary chronione położone w gminie Duszniki – analiza została dokonana od środka m. Duszniki.

4. W rozdziale IV.4.1.3. na str. 62 i w rozdziale VII na str. 136 projektu Programu oraz w rozdziale 7.4.1.1. na str. 53 prognozy w odniesieniu do termomodernizacji budynków napisano: Budynki stanowią potencjalne siedlisko chronionych gatunków ptaków, w tym m.in. jerzyka (*apus apus*) i wróbla (*Passer domesticus*). Zgodnie z § 7 pkt 6 rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 października 2011r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (dz. U. Nr 237, poz. 1419) w stosunku do gatunków dziko występujących zwierząt objętych ochroną gatunkową obowiązuje zakaz niszczenia ich siedlisk i ostoi. W razie stwierdzenia występowania chronionych gatunków ptaków, termin i sposób wykonania prac należy każdorazowo dostosować do ich okresów lęgowych. Wskazać również należy, że budynki te mogą być również potencjalnym miejscem występowania nietoperzy. W przypadku ich stwierdzenia należy termin i sposób wykonywania prac dostosowania do ich okresów rozrodczych.
5. Zgodnie z zapisami w rozdziale IV.4.1.3. na str. 62 i w rozdziale VII na str. 136 projektu Programu oraz w rozdziale 7.4.1.1. na str. 53 prognozy weryfikuje się podane rozporządzenie i wskazuje rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 6 października 2014r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. z 2014r., poz. 1348). Zgodnie z §6 ust. 1 pkt 7 rozporządzenia w stosunku do dziko występujących zwierząt obowiązuje zakaz niszczenia siedlisk lub ostoi, będących ich obszarem rozrodu, wychowu młodych, odpoczynku, migracji lub żerowania.
6. Poniżej wskazuje się cele ochrony dla jakich zostały powołane: obszar NATURA 2000 – Grądy Bytyńskie oraz rezerwat Duszniczki.

NATURA 2000 - STANDARDOWY FORMULARZ DANYCH

dla obszarów specjalnej ochrony (OSO),
proponowanych obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (pOZW),
obszarów mających znaczenie dla Wspólnoty (OZW) oraz
specjalnych obszarów ochrony (SOO)

OBSZAR PLH300051
NAZWA
OBSZARU Grądy Bytyńskie

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

INFORMACJE PRZYRODNICZE

Typy siedlisk przyrodniczych występujących na terenie obszaru i ocena znaczenia obszaru dla tych siedlisk:

Typy siedlisk wymienione w załączniku I						Ocena obszaru			
Kod	PF	NP	Pokrycie [ha]	Jaskinie [liczba]	Jakość danych	A B C D	A B C		
						Reprezentatywność	Powierzchnia względna	Stan zachowania	Ocena ogólna
6510			6.5		M	C	C	C	C
9170			975.53		M	A	C	A	A
91E0			26.01		M	B	C	B	B
91F0			26.01		M	B	C	B	B

- PF: dla typów siedlisk, do których mogą odnosić się zarówno formy priorytetowe, jak i niepriorytetowe (6210, 7130, 9430) należy wpisać „x” w kolumnie PF celem wskazania formy priorytetowej.
- NP: jeśli dany typ siedliska nie istnieje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Pokrycie: można wpisywać z dokładnością do wartości dziesiętnych.
- Jaskinie: w przypadku siedlisk typu 8310 i 8330 (jaskinie) należy podać liczbę jaskiń, jeśli nie są dostępne szacunkowe dane na temat powierzchni.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe).

Gatunki objęte art. 4 dyrektywy 2009/147/WE i gatunki wymienione w załączniku II do dyrektywy 92/143/EEG oraz ocena znaczenia obszaru dla tych gatunków

Gatunki			Populacja na obszarze							Ocena obszaru				
Grupa	Kod	Nazwa naukowa	S	NP	Typ	Wielkość		Jednostka	Kategoria	Jakość danych	A B C D			
						Min	Maks		C R V P		Populacja	Stan zachowania	Izolacja	Ogólnie
M	1337	Castor fiber			p	3				M	D			
P	1902	Cypripedium calceolus			p	50	50	i		M	C	B	B	B
I	1042	Leucornithia pectoralis			p				P	M	C	B	C	B
A	1166	Triturus cristatus			p				P	M	C	B	C	B

24

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

- Grupa: A = płazy, B = ptaki, F = ryby, I = bezkręgowce, M = ssaki, P = rośliny, R = gady.
- S: jeśli dane o gatunku są szczególnie chronione i nie mogą być udostępnione publicznie, należy wpisać „tak”.
- NP: jeśli dany gatunek nie występuje już na danym terenie, należy wpisać „x” (opcjonalnie).
- Typ: p = osiadłe, r = wydające potomstwo, c = przelotne, w = zimujące (w przypadku roślin i gatunków niemigrujących należy użyć terminu „osiadłe”).
- Jednostka: i = osobniki pojedyncze, p = pary lub inne jednostki według standardowego wykazu jednostek i kodów zgodnego ze sprawozdawczością na podstawie art. 12 i 17 (zob. [portal referencyjny](#)).
- Kategorie liczebności (kategoria): C = powszechne, R = rzadkie, V = bardzo rzadkie, P = obecne - wypełnić, jeżeli brak jest danych (DD), lub jako uzupełnienie informacji o wielkości populacji.
- Jakość danych: G = „wysoka” (np. na podstawie badań); M = „przeciętna” (np. na podstawie częściowych danych i ekstrapolacji); P = „niska” (np. zgrubne dane szacunkowe); DD = brak danych (kategorię tę należy stosować wyłącznie, jeśli nie da się dokonać nawet zgrubnej oceny wielkości populacji - w takiej sytuacji można pozostawić puste pole dotyczące wielkości populacji, jednak pole „Kategorie liczebności” musi być wypełnione).

OPIS OBSZARU

Ogólna charakterystyka obszaru

Klasa siedliska przyrodniczego	Pokrycie [%]
N19	22.34
N10	0.09
N16	73.59
N12	3.99
Ogółem pokrycia siedliska przyrodniczego	100

Dodatkowa charakterystyka obszaru:

Obszar obejmuje dwa kompleksy drzewostanów liściastych. Teren równiny o niewielkim zróżnicowaniu wysokościowym. Pomiedzy kompleksami (poza wyznaczonym obszarem) znajduje się dolinka jednego z dopływów tworzących Mogilinicę.

Jakość i znaczenie

Położone obok siebie dwa kompleksy leśne należą do najlepiej zachowanych w Wielkopolsce grądów. Cechują się zarówno bogactwem gatunków drzewiastych (m.in. liczne stanowiska jarząbu brekini), jak i różnorodnością gatunków runa. Najbardziej interesującym gatunkiem jest obuwik, którego stanowisko jest jednym z nielicznych poza południową i południo-wschodnią Polską. Oprócz niego w runie bardzo pospolicie występują inne gatunki chronione (lilia złotogłów, kruszczyk szerokolistny, listera jajowata, wawrzynek wilczelyko), a także inne rzadsze nie chronione, ale na terenie obiektu występujące na licznych i bogatych stanowiskach (tj. Galium sylvaticum, Phyteuma spicata, Actaea spicata i in.). Niewielkie zabagnienia obecne na całym obszarze stanowią istotną ostoję dla wielu gatunków płazów w tym również traszki grzebieniastej oraz ważki zalotki większej. Gatunki wymienione w p. 3.3. z motywacją D to gatunki prawnie chronione w Polsce. Jeszcze kilkanaście lat temu niektóre zbiorniki zasiedlała strzebla błotna. Na wskutek obniżenia poziomu wód większość zbiorników wyschła, a w nielicznych pozostałych oczkach nie odnaleziono jej mimo poszukiwań.

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

Zagrożenia, presje i działania mające wpływ na obszar

Najważniejsze oddziaływania i działalność mające duży wpływ na obszar

Oddziaływania negatywne			
Poziom	Zagrożenia i presje [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
L	G05.04		i
L	J02.01		i
L	D01.02		i
M	F03.01		i
M	X		b
L	F03.02.03		i
L	G01		i
M	B02.04		i
M	B		i
Oddziaływania pozytywne			
Poziom	Działania, zarządzanie [kod]	Zanieczyszczenie (opcjonalnie) [kod]	Wewnętrzne / zewnętrzne [i o b]
M	X		b
M	B		i

Poziom: H = wysoki, M = średni, L = niski.

Zanieczyszczenie: N = stosowanie azotu, P = stosowanie fosforu/fosforanów, A = stosowanie kwasów/zakwaszanie, T = toksyczne chemikalia nieorganiczne,

O = toksyczne chemikalia organiczne, X = zanieczyszczenia mieszane.

i = wewnętrzne, o = zewnętrzne, b = jednoczesne.

Rezerwat przyrody

– Dane podstawowe

Nazwa: Duszniczki

Data uznania: 1958-08-13

Powierzchnia [ha]: 0,7700

Rodzaj rezerwatu: leśny

Typ rezerwatu: nasadzeń i upraw

Podtyp rezerwatu: starych drzew

Typ ekosystemu: leśny i borowy

Podtyp ekosystemu: lasów nizinnych

Dane aktu prawnego o utworzeniu, ustanowieniu lub wyznaczeniu

Ip.	Tytuł	Miejsce publikacji	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Data publikacji
1	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 15 lipca 1958 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody	Monitor Polski	M. P. z 1958 r. Nr 62, poz. 353	

Dane pozostałych aktów prawnych

Ip.	Tytuł	Miejsce publikacji	Oznaczenie Dziennika Urzędowego	Data publikacji
1	Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 4 października 2001 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody utworzonych do dnia 31 grudnia 1998 r.	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego	Dz. Urz. z 2001 r. Nr 123, poz. 2401	
2	Zarządzenie Nr 6/10 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 stycznia 2010 r. w sprawie rezerwatu przyrody "Duszniczki"	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego	Dz. Urz. z 2010 r. Nr 64, poz. 1364	
3	Obwieszczenie Wojewody Wielkopolskiego z dnia 7 czerwca 2010 r. w sprawie sprostowania błędów	Dziennik Urzędowy Województwa Wielkopolskiego	Dz. Urz. z 2010 r. Nr 147, poz. 2827	

– Położenie formy ochrony przyrody

Województwa, w których znajduje się obiekt: wielkopolskie

Powiaty: szamotulski

Gminy: Duszniki

Opis granicy lub położenia: Brak danych

– Położenie otuliny

Powierzchnia otuliny [ha]: Nie wyznaczono otuliny

Opis granicy lub położenia: Nie wyznaczono otuliny

– Ochrona

Opis celów ochrony: Celem ochrony przyrody w rezerwacie jest zachowanie fragmentu lasu z udziałem modrzewia polskiego *Larix decidua* subsp. *polonica*.
Czy obowiązuje ochrona na podstawie prawa międzynarodowego? Nie

Czy obowiązuje plan ochrony? Nie

Czy obowiązują zadania ochronne? Nie

– Zarządzanie

Nazwa sprawującego nadzór: Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Poznaniu

Z uwagi na to, że Program ochrony środowiska stanowi dokument strategiczny nie są znane szczegółowe założenia dotyczące planowanych inwestycji. Na obecnym etapie można wskazać, że założenia Programu nie będą powodować wpływu na cele i przedmiot ochrony ww. obszaru NATURA 2000, jego integralność i spójność sieci oraz cele ochrony ww. rezerwatu przyrody. Wskazać należy, że każdorazowo przy podjęciu jakichkolwiek działań inwestycyjnych

należy dokonać indywidualnej oceny w stosunku do obszaru NATURA 2000 jak też obszaru rezerwatu przyrody i ocenić potencjalny wpływ na cele ochrony, jego integralność i spójność sieci.

7. W rozdziale 10 na str. 74-76 prognozy zatytułowanym „Rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko mogących być rezultatem realizacji programu, w szczególności na cele i przedmiot ochrony obszaru NATURA 2000 oraz integralność tego obszaru” wskazano Cele i kierunki działań Programu należy uznać, za środki zapobiegające negatywnemu oddziaływaniu na środowisko. Biorąc jednak pod uwagę, że w wyniku realizacji zapisów tych dokumentów mogą powstać pewne negatywne oddziaływania przewiduje się następujące środki zapobiegające, ograniczające oraz kompensujące negatywne oddziaływanie na środowisko:

- zapewnienie wysokiego poziomu przebiegu procedur oceny oddziaływania na środowisko dla poszczególnych przedsięwzięć stanowiących praktyczny wymiar realizacji Programu (działania administracyjne);
- zapewnienie zgodności wydawanych decyzji administracyjnych z Programem oraz zasadami ochrony środowiska;
- ewaluacja Programu, analiza wyników ewaluacji oraz podejmowanie działań adekwatnych do otrzymanych wyników i rekomendacji.

Etap planowania, zarówno analiza lokalizacyjna jak i technologiczna, jest najważniejszy w całym cyklu inwestycyjnym. Na tym etapie można, bowiem wyeliminować największą ilość oddziaływań, zagwarantować zastosowanie rozwiązań zmniejszających oddziaływanie, a także przewidzieć konieczne działania kompensacyjne. Będzie to miało wpływ zarówno na proces realizacji jak i na późniejszą eksploatację przedsięwzięcia.

Rozwiązaniami ogólnymi, które mają na celu ograniczenie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, są standardowe rozwiązania towarzyszące przedsięwzięciom infrastrukturalnym, które zapobiegają ich negatywnym skutkom na środowisko, a w szczególności na obszary Natura 2000:

- zapewnienie przestrzegania norm środowiskowych – parametrów: emisji zanieczyszczeń do powietrza, emisji hałasu, wód opadowych i ścieków;
 - zapewnienie nasadzeń drzew i roślinności, kompensujących wcześniejsze ich wycinki, itp.
-

- prawidłowe zabezpieczenie techniczne sprzętu i placu budowy, w tym zwłaszcza w miejscach styku z ekosystemami szczególnie wrażliwymi na zmiany warunków siedliskowych;
 - stosowanie odpowiednich technologii, materiałów i rozwiązań konstrukcyjnych;
 - dostosowanie terminów prac do terminów rozrodu, wegetacji, okresów lęgowych;
 - maskowanie elementów dysharmonijnych dla krajobrazu;
 - przeprowadzenie rzetelnej analizy lokalizacyjnej, w tym uwzględniając zapisy planu zagospodarowania województwa i planów miejscowych oraz innych dokumentów zawierających szczegółowe uwarunkowania lokalizacji obiektów; prowadzenie monitoringu przedrealizacyjnego i inwentaryzacji przyrodniczej zwłaszcza w przypadku elektrowni wiatrowych oraz obiektów i linii przesyłowych i dystrybucyjnych sąsiadujących z terenami przyrodniczo cennymi i siedliskami gatunków chronionych,
 - sprawdzenia czy materiały lub prefabrykaty użyte do budowy posiadają odpowiedni dokument normalizacyjny lub certyfikacyjny, względnie aprobatę,
 - sprawdzenie, czy używane do budowy maszyny i inne urządzenia techniczne spełniają ustalone wymagania ochrony środowiska dopuszczające je do produkcji lub obrotu, dopilnowania, by naprawiono wszystkie szkody powstałe w wyniku korzystania z terenu czasowo zajętego dla potrzeb budowy,
 - dopilnowanie, aby uporządkowano teren budowy po zakończeniu robót, czuwania, aby przy wykonywaniu robót budowlanych przestrzegano wymagań ochrony środowiska.
- Poprzedzenie robót budowlanych szczegółowym planem i harmonogramem robót, uwzględniających zabezpieczenia ekologiczne w znacznym stopniu może ograniczyć negatywny wpływ przedsięwzięcia.

Na obecnym etapie projektowania dokumentu strategicznego jakim jest Program Ochrony Środowiska, nie przewiduje się zaistnienia szkód w środowisku wywołanych jego realizacją, które wymagałyby kompensacji. Wdrażanie Programu ma przynieść pozytywne zmiany w środowisku Gminy.

Z uwagi na to, że Program ochrony środowiska stanowi dokument strategiczny nie są znane szczegółowe założenia dotyczące planowanych inwestycji. Na obecnym etapie można wskazać, że założenia Programu nie będą powodować wpływu na cele i przedmiot ochrony ww. obszaru NATURA 2000, jego integralność i spójność sieci oraz cele ochrony ww. rezerwatu przyrody. Wskazać należy, że każdorazowo przy podjęciu jakichkolwiek działań inwestycyjnych należy dokonać indywidualnej oceny w stosunku do obszaru NATURA 2000 jak też obszaru

rezerwatu przyrody i ocenić potencjalny wpływ na cele ochrony, jego integralność i spójność sieci.

8. Zadaniami własnymi i koordynowanymi przewidzianymi do realizacji w ramach Programu Ochrony Środowiska będą m.in. budowa kanalizacji sanitarnej i deszczowej, zakładanie oczek śródpolnych, zbiorników retencyjnych, wsparcie przedsięwzięć z zakresu wykorzystania odnawialnych źródeł energii, propagowanie źródeł energii cieplnej wykorzystujących biomasę i biogaz otrzymywanych z fermentacji metanowej odchodów zwierzęcych, pilotażowe wdrożenie w zakresie wykorzystania energii odnawialnej, rozbudowa sieci gazowych, zmiana systemu ogrzewania, poprawa stanu dróg, budowa dróg na nowych osiedlach, systematyczne wyznaczanie i uzbrajanie terenów pod inwestycje, modernizacja (przebudowa, rozbudowa, budowa) dróg gminnych celem uzyskania lepszych parametrów akustycznych dróg, optymalizacja transportu publicznego i rozwój innych rodzajów transportu (nie samochodowych) oraz budowa i modernizacja sieci drogowej z towarzyszącą infrastrukturą w warunkach pełnej ochrony obszarów cennych przyrodniczo. Wskazać należy, że jednym z celów ekologicznych Programu jest ochrona wód powierzchniowych i podziemnych, natomiast realizacja postanowień dokumentu posłuży poprawie parametrów biologicznych i fizykochemicznych wód płynących. Każdorazowo wskazać również należy, że każda nowo realizowana inwestycja zarówno w fazie budowy, jak też późniejszej eksploatacji i ewentualnej likwidacji powinna posiadać takie rozwiązania techniczne, technologiczne i organizacyjne, które zagwarantują ochronę środowiska i dotrzymanie standardów poza granicami terenu, do którego inwestor posiada tytuł prawny. Z tego względu wskazane jest stosowanie najnowszych osiągnięć w danej dziedzinie. Program Ochrony Środowiska jako dokument strategiczny wyznacza wyłącznie ramy dla późniejszej możliwości realizacji planowanej inwestycji. Zatem na późniejszym etapie inwestycyjnym, tj. np. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o warunkach zabudowy lub jednej z decyzji budowlanych (np. pozwolenie na budowę, zgłoszenie robót budowlanych) każdorazowo kiedy będą znane szczegółowe założenia inwestycyjne należy ocenić potencjalne oddziaływanie inwestycji na środowisko oraz wskazać środki i rozwiązania minimalizujące oddziaływanie.
 9. Mając na uwadze „Strategiczny plan adaptacji dla sektorów i obszarów wrażliwych na zmiany klimatu do roku 2020 z perspektywą do roku 2030” (SPA2020) opublikowany na
-

stronie internetowej Ministerstwa Środowiska wskazać należy, że wyniki prognoz pokazują, że do roku 2030 zmiany klimatu będą miały dwojaki, pozytywny i negatywny wpływ na gospodarkę i społeczeństwo. W wypadku ujemnych temperatur i śniegu należy się spodziewać złagodzenia intensywności oddziaływania tych elementów na sektor budownictwa, co nie implikuje - ze względu na dotychczasowe wieloletnie doświadczenia – konieczności złagodzenia wymagań technicznych zawartych w normach. Szczególną uwagę należy zwrócić na wiatry i opady ponieważ należy oczekiwać dużych wahań wartości ekstremalnych. Zmiana oddziaływania tych czynników klimatycznych powinna znaleźć swoje odbicie w zakresie projektowania zarówno posadowienia, jak i konstrukcji niosącej budowli. Oddziaływanie deszczy jest szczególnie ważne w odniesieniu do problemu sprawności sieci kanalizacyjnych, lokalizacji budowli na obszarach narażonych na niebezpieczeństwo powodzi oraz występowania osuwisk skarp i rozmywania podpór mostowych. Prognozy odnośnie wiatrów wskazują na nasilanie się zjawisk takich jak trąby powietrzne lub huragany, aczkolwiek trudno jest określić strefy szczególnie zagrożone tym zjawiskiem. Zwrócić należy uwagę na dużą dynamikę zmian warunków klimatycznych, które mogą negatywnie wpływać zarówno na wykonawstwo robót, jak i na właściwości wyrobów budowlanych w tym ich trwałość. Program Ochrony Środowiska jako dokument strategiczny wyznacza wyłącznie ramy dla późniejszej możliwości realizacji planowanej inwestycji. Zatem na późniejszym etapie inwestycyjnym, tj. np. decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach, decyzji o warunkach zabudowy lub jednej z decyzji budowlanych (np. pozwolenie na budowę, zgłoszenie robót budowlanych) każdorazowo kiedy będą znane szczegółowe założenia inwestycyjne należy ocenić potencjalne oddziaływanie inwestycji na środowisko, w tym wpływ na klimat (mikroklimat) oraz wskazać środki i rozwiązania minimalizujące oddziaływanie.

10. W rozdziale 9.6. na str. 72-73 prognozy zatytułowanym „Oddziaływanie na krajobraz” wskazano m.in., że realizacja założeń projektu Programu Ochrony Środowiska nie będzie wpływała na krajobraz. Podyktowane jest to faktem, że większość inwestycji przewidziana w ramach Programu realizowana będzie głównie na terenach już zurbanizowanych i dotyczyć będzie głównie infrastruktury technicznej nie ingerującej w krajobraz. Wskazać należy, że planowane do realizacji instalacje związane z wykorzystaniem odnawialnych źródeł energii każdorazowo na późniejszym etapie inwestycyjnym winny posiadać wykonaną ocenę wpływu na krajobraz. Z uwagi na to, że
-

Program jako dokument strategiczny ocenia w sposób bardzo ogólny ramy dla późniejszego umożliwienia realizacji inwestycji nie jest możliwe bez znajomości dokładnej lokalizacji oraz założeń inwestycyjnych wskazanie oddziaływania na krajobraz.

11. Klimat akustyczny na terenie gminy Duszniki kształtowany jest przede wszystkim przez trzy typy źródeł hałasu: komunikacyjny, przemysłowy i komunalny. Dominujący problem ze względu na obszar i liczbę osób objętych oddziaływaniem oraz praktyczne możliwości ograniczania, stanowi hałas komunikacyjny, a w szczególności drogowy. Generowany jest w dużym stopniu przez samochody poruszające się po głównych ciągach komunikacyjnych na terenie gminy: autostradzie A2, drodze krajowej nr 92 i drodze wojewódzkiej nr 306. Przyjmuje się, że strefa uciążliwości drogi wojewódzkiej mieści się w granicach pasa drogowego przy natężeniu ruchu około 1000 pojazdów na dobę, jednak przy większym natężeniu ruchu, oddziaływanie hałasu ma znacznie większy zasięg. Uciążliwość hałasu jest szczególnie odczuwalna na obszarach, gdzie zabudowa mieszkaniowa sąsiaduje bezpośrednio z drogą wojewódzką i drogami powiatowymi. Większość terenów wokół autostrady to tereny rolne. W celu ograniczenia uciążliwości akustycznej powodowanej przez ruch kołowy prowadzony jest monitoring hałasu komunikacyjnego (głównie na drogach o dużym natężeniu ruchu samochodowego). W latach 2012-2013 Autostrada Wielkopolska S.A. przeprowadziła badania klimatu akustycznego (badania zostały wykonane przez akredytowane laboratorium Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Poznaniu). Na wniosek Marszałka Województwa Wielkopolskiego (pismo znak DSR-II-I.7032.2.2013 z dnia 7 kwietnia 2014 r.), Wojewódzki Inspektorat Ochrony Środowiska w Poznaniu w roku 2014 wykonał pomiary akustyczne w otoczeniu autostrady A2 na odcinku Nowy Tomyśl – Modła, z wyłączeniem odcinka Głuchowo - Krzesiny. Badania przeprowadzono łącznie w 7 punktach. Na terenie powiatu szamotulskiego zlokalizowano jeden punkt pomiarowy w miejscowości Wilkowo. Źródłem hałasu były pojazdy poruszające się wzdłuż autostrady A2. Dopuszczalna wartość poziomu dźwięku (65 dB) w porze dziennej oraz dopuszczalna wartość poziom u dźwięku (56 dB) dla pory nocy zostały dotrzymane.
 12. W rozdziale IV.1. projektu Programu oraz w rozdziale 7.1. prognozy zamieszczono m.in. wykaz Jednolitych Części Wód Powierzchniowych znajdujących się na terenie
-

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

Gminy Duszniki – poniżej wskazuje się cele środowiskowe wyznaczone dla jednolitych części wód powierzchniowych.

eu_kodJCWP	PLRW6000161856849 RZEKI
nazwa_JCWP	Mogilnica do Mogilnicy Wschodniej
typJCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
statusJCWP	silnie zmieniona
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 1 / 4(4) - 2 / 4(4) - 3 derogacje czasowe - brak możliwości technicznych /derogacje czasowe - dysproporcjonalne koszty /derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	Z uwagi na intens.roln. - 29,5% pow.zl.zajmuje OSN; wskaźnik gęst.zalud.=79,93m/km ² ; słaby stopień skanal. w zl., a aktualnie założ.tem po rozb.kanal. nie wpłynie istotnie na jak.wód - derog. do 2027r.; silne zm.morfolog. (bud.piętrzące+regulacja)
euKodJCWPD	PLGW650062 W.PODZ
oc_st_iloś	dobry
oc_st_chem	dobry
ocRyz_iloś	niezagrożona
ocRyz_chem	niezagrożona
derogacje	-
uzas_derog	-
eu_kodJCWP	PLLW10130 JEZIORO
nazwa_JCWP	Luboszek
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	niezagrożona
derogacje	brak derogacji
uzas_derog	-
eu_kodJCWP	PLLW10131 JEZIORO
nazwa_JCWP	LuboszWielki
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o małym wypływie zlewni, stratyfikowane (2a)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	niezagrożona
derogacje	brak derogacji
uzas_derog	-
eu_kodJCWP	PLLW10132 JEZIORO
nazwa_JCWP	Pniewy (Pniewskie)
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr.zbyt krótkim, aby mogła nast.popr.st.wod, nawet przy założ.calk.elim.presji.W jeziorach zaniecz.kumulują się, główn.w os.denrych., które w j.eutroficznych są źr.zw.biogen.oddawanych do jezior jeszcze przez b.wiele lat po zaprzest.dopł.zaniecz.

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

eu_kodJCWP	PLRW6000161856869 RZEKI
nazwa_JCWP	Mogilnica Zachodnia
typJCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
statusJCWP	silnie zmieniona
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 1 / 4(4) - 2 derogacje czasowe - brak możliwości technicznych /derogacje czasowe - dysproporcjonalne koszty
uzas_derog	Ponad 75% pow. zi.zajmująt.rolne; wskaźnik gęst.zalud.= 72,69m /km2; słaby st.skanał.wzi, a aktual.założ.tem po rozb.kanał.nie wpłynie istot.na jak.wód - derog.do 2027r.; silne zm.morfolog. (bud.piętrzące+regulacja)

euKodJCWPD	PLGW650062 W.PODZ
oc_st_iloś	dobry
oc_st_chem	dobry
ocRyz_iloś	niezagrożona
ocRyz_chem	niezagrożona
derogacje	-
uzas_derog	-

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

eu_kodJCWP PLRW600025187249 RZEKI
nazwa_JCWP Sama do Kan. Lubosińskiego
typJCWP Cieki łączące jeziora (25)
statusJCWP silnie zmieniona
ocena_stan zły
ocena_ryzyk zagrożona
derogacje 4(4) - 1 / 4(4) - 2 derogacje czasowe - brak możliwości tec

eu_kodJCWP	PLLW10255 JE ZIORO
nazwa_JCWP	Lusowskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, stratyfikowane (3a)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocena_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3 derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr. zbyt krótkim, aby mogła nast. popr. st. wód, nawet przy założ. całk. elim. presji. W jeziorach zaniecz. kumulują się, główn. w os. dennych., które w j. eutroficznych są źr. zw. biogen. oddawanych do jezior jeszcze przez b. wiele lat po zaprzest. dopł. zaniecz.

eu_kodJCWP	PLLW10256 JE ZIORO
nazwa_JCWP	Buszewskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, stratyfikowane (3a)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocena_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3 derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr. zbyt krótkim, aby mogła nast. popr. st. wód, nawet przy założ. całk. elim. presji. W jeziorach zaniecz. kumulują się, główn. w os. dennych., które w j. eutroficznych są źr. zw. biogen. oddawanych do jezior jeszcze przez b. wiele lat po zaprzest. dopł. zaniecz.

eu_kodJCWP	PLLW10257 JE ZIORO
nazwa_JCWP	Lubosińskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocena_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3 derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr. zbyt krótkim, aby mogła nast. popr. st. wód, nawet przy założ. całk. elim. presji. W jeziorach zaniecz. kumulują się, główn. w os. dennych., które w j. eutroficznych są źr. zw. biogen. oddawanych do jezior jeszcze przez b. wiele lat po zaprzest. dopł. zaniecz.

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

eu_kodJCWP	PLLW10258 JE ZIORO
nazwa_JCWP	Bytyńskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr. zbyt krótkim, aby mogła nast. popr. st. wód, nawet przy założ. całkow. elim. presji. W jeziorach zaniecz. kumulują się, główn. w os. dennych, które w j. eutroficznych są źr. zw. biogen. oddawanych do jezior jeszcze przez b. wiele lat po zaprzest. dopł. zaniecz.

euKodJCWPD	PLGW650062 W.PODZ
oc_st_iloś	dobry
oc_st_chem	dobry
ocRyz_iloś	niezagrożona
ocRyz_chem	niezagrożona
derogacje	-
uzas_derog	-

euKodJCWPD	PLGW650073 W.PODZ	euKodJCWPD	PLGW650062 W.PODZ
oc_st_iloś	dobry	oc_st_iloś	dobry
oc_st_chem	slaby	oc_st_chem	dobry
ocRyz_iloś	zagrożona	ocRyz_iloś	niezagrożona
ocRyz_chem	zagrożona	ocRyz_chem	niezagrożona
derogacje	4(4) - 3 / 4(5) - 1 derogacje czasowe - warunki naturalne/cele mniej rygorystyczne - brak możliwości technicznych	derogacje	-
uzas_derog	długi okres popr. jak wód podz., od wpraw. progr. działań na pow. Stan JCWPD jest bezpoś. uzależ. od stanu SJCW i ogr. presji z pow. (skład. odp). Po zastos. P. działań osiągn. dobr. st. jest możl. do 2021r.; Plan. ekspl. złóż (w. brunatny) "Czempin", "Gostyń" i "Krzywina"	uzas_derog	-

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

eu_kodJCWP	PLRW6000161856969 RZEKI
nazwa_JCWP	Samica Stęszewska
typJCWP	Potok nizinny lessowo-gliniasty (16)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 1 / 4(4) - 2 / 4(4) - 3 derogacje czasowe - brak możliwości technicznych /derogacje czasowe - dysproporcjonalne koszty
uzas_derog	Z uwagi na intensywne rolnictwo; 24,48% powierzchni zlewni zajmuje OSN; wskaźnik gęstości zaludnienia wynoszący 93,81m/km ²
eu_kodJCWP	PLLW10134 JEZIORO
nazwa_JCWP	Niepruszewskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	8 lat jest okr.zbyt krótkim,aby mogła nast.popr.st.wód,nawet przy założ.calk.elim.presji.W jeziorach zaniecz.kumulują się,główn.w os.dennych ,które w j.eutroficznym są źr.zw.biogen.oddawanych do jezior jeszcze przez b.wiele lat po zaprzest.dopł.zaniecz.
eu_kodJCWP	PLLW10137 JEZIORO
nazwa_JCWP	Witobelskie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	8 lat jest okr.zbyt krótkim,aby mogła nast.popr.st.wód,nawet przy założ.calk.elim.presji.W jeziorach zaniecz.kumulują się,główn.w os.dennych ,które w j.eutroficznym są źr.zw.biogen.oddawanych do jezior jeszcze przez b.wiele lat po zaprzest.dopł.zaniecz.
eu_kodJCWP	PLLW10141 JEZIORO
nazwa_JCWP	Góreckie
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o małym wypływie zlewni, stratyfikowane (2a)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

uzas_derog	6 lat jest okr.zbyt krótkim,aby mogła nast.popr.st.wód,nawet przy założ.całk.elim.presji.W jeziorach zaniecz.kumulują się,główn.w os.dennych.,które w j.eutroficznym są źr.zw.biogen.oddawanych do jezior jeszcze przez b.wiele lat po zaprzest.dopł.zaniecz.
eu_kodJCWP	PLLW10138 JEZIORO
nazwa_JCWP	Dymaczewskie (Łódzko-Dymaczewskie)
typJCWP	Jeziora o wysokiej zawartości wapnia, o dużym wypływie zlewni, niestratyfikowane (3b)
statusJCWP	naturalna
ocena_stan	zły
ocen_ryzyk	zagrożona
derogacje	4(4) - 3derogacje czasowe - warunki naturalne
uzas_derog	6 lat jest okr.zbyt krótkim,aby mogła nast.popr.st.wód,nawet przy założ.całk.elim.presji.W jeziorach zaniecz.kumulują się,główn.w os.dennych.,które w j.eutroficznym są źr.zw.biogen.oddawanych do jezior jeszcze przez b.wiele lat po zaprzest.dopł.zaniecz.

13. W rozdziale 7.1.3. prognozy zatytułowanym Stan czystości wód powierzchniowych i podziemnych dodaje się informacje w tym zakresie:

Ocena stanu wód powierzchniowych

Na ocenę stanu wód składa się ocena stanu lub potencjału ekologicznego oraz ocena stanu chemicznego. Stan wód określany jest jako:

- dobry – jeśli stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako bardzo dobry (stan), maksymalny (potencjał) lub dobry, a jednocześnie stan chemiczny jest dobry;
- zły – w pozostałych przypadkach.

Stan ekologiczny – określany jest dla naturalnych jednolitych części wód, potencjał ekologiczny – określany jest dla sztucznych lub silnie zmienionych jednolitych części wód. Stan/potencjał ekologiczny klasyfikowany jest jako:

- bardzo dobry (stan) lub maksymalny (potencjał),
- dobry,
- umiarkowany,
- słaby,
- zły.

Na ocenę stanu/potencjału ekologicznego składa się:

- klasyfikacja elementów biologicznych, prowadzona w zakresie klas I–V,
- klasyfikacja elementów fizykochemicznych:
 - dla rzek w zakresie: klasa I, klasa II lub stan/potencjał poniżej dobrego,
 - dla jezior w zakresie: stan/potencjał dobry lub poniżej dobrego,
 - ocena wskaźników jakości wód z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne) w zakresie: klasy I, II lub stanu/potencjału poniżej dobrego (dla rzek i jezior),
- klasyfikacja elementów hydromorfologicznych, prowadzona w zakresie klas I lub II.

Ocena stanu chemicznego wykonywana jest na podstawie analizy wyników badań wskaźników chemicznych z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego. Stan chemiczny klasyfikuje się jako dobry lub poniżej dobrego.

Jeśli JCW objęta jest monitoringiem obszarów chronionych należy sprawdzić spełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych i zweryfikować ocenę stanu wód.

Szczegółowe oceny stanu wód powierzchniowych są zamieszczone na stronie internetowej WIOŚ www.poznan.wios.gov.pl.

Ocena stanu wód płynących na terenie powiatu szamotulskiego za 2014 rok

W JCW Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia stwierdzono przekroczenie dla wskaźnika z grupy substancji szczególnie szkodliwych dla środowiska wodnego (rtęć i jej związki); w związku z czym stan chemiczny określono jako poniżej stanu dobrego, tym samym stan wód oceniono jako zły.

W JCW Warta od Samy do Ostrorogi stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydował element biologiczny – fitoplankton. Stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

W JCW Warta od Wehły do Samy stwierdzono umiarkowany potencjał ekologiczny, tym samym zły stan wód. O ocenie potencjału ekologicznego zdecydowały elementy biologiczne (fitoplankton, makrofity). Stwierdzono niespełnienie wymagań postawionych dla obszarów chronionych.

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

Nazwa ocenianej JCW	Sama od Kan. Przybrodzkiego do ujścia	Warta od Samy do Ostrorogi	Warta od Wehły do Samy
Nazwa punktu pomiarowo-kontrolnego	Sama - Piotrkówko	Warta – Pierwoszewo	Warta - Kiszewo
Typ abiotyczny	20	21	21
Silnie zmieniona lub sztuczna jcw	TAK	TAK	TAK
Program monitoringu	MO	MO; MOC	MD; MO; MOC
Klasa elementów biologicznych	nie badano	III	III
Klasa elementów hydromorfologicznych	nie badano	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych	nie badano	II	II
Klasa elementów fizykochemicznych - specyficzne zanieczyszczenia syntetyczne i niesyntetyczne	I	II	II
STAN/POTENCJAŁ EKOLOGICZNY	nie oceniano	UMIARKOWANY	UMIARKOWANY
Czy jcw występuje na obszarze chronionym?	NIE	TAK	TAK
Ocena spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie badano	NIE	NIE
STAN CHEMICZNY	PSD	DOBRY	DOBRY
Weryfikacja stanu wód ze względu na ocenę spełnienia wymagań dla obszarów chronionych	nie prowadzono	ZŁY	ZŁY
STAN WÓD	ZŁY	ZŁY	ZŁY

PSD – poniżej stanu dobrego

NIE – nie spełnia wymagań postawionych dla obszarów chronionych

Potencjał ekologiczny JCW silnie zmienionej	
Stan ekologiczny JCW naturalnej	

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

Na terenie powiatu szamotulskiego zlokalizowane są dwa Główne Zbiorniki Wód Podziemnych czwartorzędowa *Dolina kopalna Szamotuły - Duszniki* (GZWP nr 145) i trzeciorzędowy *Subzbiornik Jezioro Bytyńskie – Wronki - Trzciel* (GZWP nr 146).

Główne Zbiorniki Wód Podziemnych (GZWP) na terenie powiatu szamotulskiego

GZWP	Nazwa zbiornika	Wiek utworów	Typ zbiornika	Średnia głębokość	Szacunkowe zasoby dyspocyjne
				m	tys. m ³ /d
145	Dolina kopalna Szamotuły-Duszniki	Qk	porowy	40	36
146	Subzbiornik Jezioro Bytyńskie-Wronki-Trzciel	Tr	porowy	180	20

Objaśnienia:

Qk – utwory czwartorzędowe w dolinach kopalnych; Tr – trzeciorzęd

Na terenie województwa wielkopolskiego wyznaczono 18 jednolitych części wód podziemnych, w tym na obszarze powiatu szamotulskiego 4 JCWPd : nr 36, 42, 61 i 62.

W roku 2014 badania jakości wód podziemnych w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska na terenie powiatu szamotulskiego prowadzone były przez Państwowy Instytut Geologiczny w Warszawie w ramach monitoringu operacyjnego.

Wyniki monitoringu operacyjnego wód podziemnych

Badania prowadzono dwa razy w roku – wiosną i jesienią. W 3 punktach badawczych jakość wody mieściła się w granicach III klasy (zadowalającej jakości) i w 1 punkcie badawczym jakość wód mieściła się w granicach IV klasy (niezadowalającej jakości).

Ocena jakości wód podziemnych na terenie powiatu szamotulskiego w roku 2014 /według PIG/

Nr otworu	Lokalizacja otworu	Wody	Stratygrafia	Klasa jakości wód	JCWPd	Wskaźniki decydujące o klasie jakości wód	Użytkowanie terenu
547	Obrzycko gmina Obrzycko (gmina miejska)	G	Q	IV	62	amoniak, potas, wapń, mangan, tlen, żelazo, wodorowęglany,	zabudowa miejska zwarta
1281	Gaj Wielki gmina Kaźmierz	W	Q	III	62	tlen, wapń, żelazo	grunty orne
2555	Duszniki Gmina Duszniki	W	Q	III	62	wapń, tlen, żelazo, wodorowęglany,	zabudowa miejska luźna
2556	Sarbia gmina Duszniki	W	Q	III	62	amoniak, wapń, tlen żelazo wodorowęglany,	Grunty orne

Objaśnienia:

Wody: W – wgłębne, G – gruntowe;

Stratygrafia: Q – czwartorzęd

Klasa wód: I – wody o bardzo dobrej jakości, II – wody dobrej jakości, III– wody zadowalającej jakości; IV – wody niezadowalającej jakości, V – wody złej jakości

źródło: WIOŚ Poznań 2015

Planowane przedsięwzięcie w ramach objętych projektem Programu nie powinny spowodować nieosiągnięcia celów środowiskowych zawartych w „Planie gospodarowania wodami na

obszarze dorzecza Odry” zatwierdzonym na posiedzeniu Rady Ministrów w dniu 22 lutego 2011r. przez Prezesa Rady Ministrów.

14. W przypadku braku realizacji projektu Programu należy wskazać, że środowisko będzie ulegało stopniowej, systematycznej degradacji. Założenia projektu Programu mają na celu poprawę jakości i stanu środowiska oraz wprowadzanie zmian zgodnych ze zrównoważonym rozwojem.
15. Projekt Programu Ochrony Środowiska uwzględnia cele zawarte w strategiach, programach i dokumentach programowych, o których mowa w ustawie z dnia 6 grudnia 2006r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009r. Nr 84, poz. 712 ze zm.).
16. Przy opracowaniu projektu Programu oraz prognozy wykorzystano obowiązujące dokumenty strategiczne. Uwzględniono dokumenty unijne, krajowe, regionalne, szczególnie nacisk położono na dokumenty poziomu szczebla lokalnego, odnoszące się w sposób pośredni lub bezpośredni do obszaru objętego projektem miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego.

Dokumenty Unii Europejskiej:

– Konwencje:

- o Konwencja Berneńska jest dokumentem o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz siedlisk przyrodniczych.
 - o Konwencja Bońska jest dokumentem o ochronie wędrownych gatunków dzikich zwierząt.
 - o Konwencja Genewska w sprawie transgranicznego zanieczyszczenia powietrza na dalekie odległości z 1979 r. wraz z II protokołem siarkowym z 1994 r. (Oslo).
 - o Konwencja o Różnorodności Biologicznej, sporządzona w Rio de Janeiro 5 czerwca 1992 r.
 - o Konwencja Ramsarska o obszarach wodno – błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego z 1971 r. ze zmianami w Paryżu (1982r.) i Regina (1987 r.),
 - o Konwencja Wiedeńska w sprawie ochrony warstwy ozonowej z 1985 r.
 - o Protokół Montrealski w sprawie substancji zubażających warstwę ozonową z 1987 r. wraz z poprawkami londyńskimi (1990r.), wiedeńskimi (1992r.),
 - o Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Rio de Janeiro,
 - o Ramowa Konwencja Narodów Zjednoczonych w sprawie zmian klimatu z Kioto,
-

o Europejska konwencja o ochronie dziedzictwa archeologicznego,

Dokumenty krajowe:

- Polityka ekologiczna państwa,
- Polityka Leśna Państwa,
- Programy ochrony powietrza wykonywane są w świetle dyrektywy 2008/50/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 21 maja 2008 r. w sprawie jakości powietrza i czystszej powietrza dla Europy (CAFE).
- Krajowy Plan Gospodarki Odpadami 2010,
- Krajowy program oczyszczania ścieków komunalnych (Warszawa 2003),
 - Strategia Rozwoju Województwa Wielkopolskiego do 2020 r.,

17. Układ graficzny projektu Programu i prognoza zostały sporządzone w taki sposób żeby po każdym omówionym komponentie środowiska wskazać istniejące problemy ochrony środowiska oraz propozycję ich „naprawy”.

18. Zgodnie z „Wytycznymi do opracowania wojewódzkich, powiatowych i gminnych programów ochrony środowiska” – Ministerstwo Środowiska, Warszawa, 2 września 2015r. „streszczenie powinno być zrozumiałe dla każdego odbiorcy i powinno liczyć maksymalnie trzy strony. Zaleca się stosowanie języka niespacjalistycznego.”

19. Podczas realizacji Programu Ochrony Środowiska powinny być uwzględnione:

- ścisłe powiązania z programem procesu budowy i realizacji budżetu, a zwłaszcza budowy budżetu zadaniowego,
- zarządzanie jakością jako element zarządzania sferą usług publicznych w Gminie Duszniki,
- systemowe podejście do budowy marketingu gminnego, w tym promocji.

Istotną sprawą jest również informowanie opinii społecznej o postępach w realizacji wybranych zadań programu.

System zarządzania realizacją Programu Ochrony Środowiska jest bardzo ważnym elementem tworzenia gminnej „Agendy 21”. Decyduje on bowiem, czy w miarę upływu czasu dynamika procesu realizacji Programu Ochrony Środowiska będzie rosła, czy też nie.

Zarządzanie realizacją to przede wszystkim:

- tworzenie i doskonalenie instrumentów realizacji,
-

- monitorowanie realizacji celów i zadań Programu Ochrony Środowiska oraz zmian w warunkach realizacji,
- aktualizacja Programu Ochrony Środowiska.

Realizacja zadań Programu Ochrony Środowiska ma na celu poprawę lub utrzymanie stanu środowiska przyrodniczego. Wymiernym efektem postępów w realizacji Programu Ochrony Środowiska będą wartości wskaźników charakteryzujących poszczególne zagadnienia Programu.

Do głównych wskaźników można zaliczyć:

- wskaźniki społeczno-ekonomiczne mierzone taryfami cen na usługi komunalne (woda, ścieki, odpady) konsekwentnie zmierzające do uwzględnienia wszystkich elementów kosztów, wyniki badań opinii społecznej dotyczące jakości życia,
 - wskaźniki stanu środowiska mierzone zmniejszaniem się ładunków zanieczyszczeń do niego odprowadzanych, ilością podpisanych z mieszkańcami i firmami umów na odbiór odpadów, ilością odpadów oddawanych przez jednego mieszkańca, ilością odpadów wysegregowanych przez mieszkańców „u źródła”, poziomem odzysku i recyklingu, wielkością obszaru poddanego ochronie, ilością obiektów poddanych ochronie, wielkością zalesionej powierzchni, wielkością obszarów poddanych rekultywacji, wielkością obszarów, na których odbudowano i zmodernizowano systemy melioracji, ilością gospodarstw ekologicznych, ilością w prawidłowy sposób zamkniętych otworów studziennych, ilością mieszkańców korzystających ze zmodernizowanych systemów grzewczych, wskaźnik zmniejszenia zapotrzebowania na energię przez system wodociągowy, ilość zabezpieczonych termicznie mieszkań, powierzchnia dachów z wymienionymi pokryciami azbestowymi, ilość mieszkańców korzystających z kanalizacji sanitarnej, powierzchnia przebudowanej powierzchni drogowej,
 - wskaźniki wielkości i skuteczności ponoszonych nakładów inwestycyjnych mierzone kosztem inwestycyjnym przeliczonym na mieszkańca, wielkością nakładów na ochronę środowiska, wskaźnikiem zaangażowania środków budżetowych i pozabudżetowych,
-

- wskaźniki aktywności społeczności lokalnej mierzone aktywnością organizacji pozarządowych.

Zgodnie z art. 55 ust. 5 ustawy ooś Wójt Gminy Duszniki jest obowiązany prowadzić monitoring skutków realizacji postanowień przyjętego dokumentu w zakresie oddziaływania na środowisko zgodnie z częstotliwością i metodami, o których mowa w ust. 3 pkt 5 ustawy ooś.

20. Weryfikuje się dziennik ustaw, w którym opublikowana jest ustawa Prawo wodne (t.j. Dz. U. z 2015r., poz. 469 ze zm.).

3.4 Zapewnienie udziału społeczeństwa w opiniowaniu

Na podstawie art. 54 ust. 2 ustawy, organ opracowujący projekt dokumentu, tj. Wójt Gminy Duszniki, zapewnił możliwość udziału społeczeństwa w procedurze jego sporządzania. Informacje dotyczące przystąpienia do opracowywania projektu Programu o jego przedmiocie, możliwościach zapoznania się z niezbędną dokumentacją oraz składania uwag i wniosków, w tym sposobie i miejscu, z jednoczesnym wskazaniem terminu ich składania oraz informacje o organie właściwym do ich rozpatrzenia zostały zamieszczone na stronie internetowej Urzędu Gminy Duszniki oraz na tablicy ogłoszeń w miejscu wyłożenia dokumentu.

Zgodnie art. 30, art. 39 ust. 1 i ust. 2 oraz art. 40 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami) oraz art. 17 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 1232 ze zmianami) w informacji przekazanej społeczeństwu wskazano na możliwość składania uwag i wniosków w terminie co najmniej 21 dni od dnia wyłożenia, w następującej formie:

- na piśmie na adres siedziby organu,
- drogą elektroniczną,
- osobiście w sekretariacie Urzędu Gminy Duszniki,

Zgodnie z art. 41 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach

oddziaływania na środowisko (t. j. Dz. U z 2013 r., poz. 1235 ze zmianami) uwagi lub wnioski złożone po upływie terminu pozostały bez rozpatrzenia.

Uwagi i wnioski zawierały nazwisko i imię/nazwę, adres wnioskodawcy oraz przedmiot uwagi/wniosku.

Organem właściwym do rozpatrzenia uwag i wniosków był Wójt Gminy Duszniki.

4. Podsumowanie i wnioski z przebiegu postępowania w sprawie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko

4.1. Ustalenia zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko

Prognoza została opracowana na potrzeby przeprowadzenia procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko. Głównym jej celem jest określenie skutków oddziaływania na środowisko, jakie mogą być związane z realizacją ustaleń Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na 2020 – 2023.

Ze względu na dużą złożoność zjawisk przyrodniczych oraz charakter badanego dokumentu ocena potencjalnych przekształceń środowiska wynikających z realizacji zaplanowanych zadań nie pozwoliła wyłonić żadnego z nich, które na etapie sporządzania Prognozy należałoby wyeliminować.

W Prognozie przedstawiono informacje o zawartości Programu oraz ponadlokalne uwarunkowania ochrony środowiska wynikające z dokumentów strategicznych i programowych wyższego szczebla. Stwierdzono zgodność dokumentu z założeniami innych strategii i programów oraz z przepisami obowiązującego prawa.

W ramach prognozy dokonano analizy i oceny przewidywanych znaczących oddziaływań na następujące elementy środowiska: obszary Natura 2000, różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne. Oceny dokonano osobno dla każdego kierunku działań w ramach danego obszaru.

Treść ocenianego Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na 2020-2023 nie przesądza o znaczącym oddziaływaniu na przedmiot, cele i integralność obszarów Natura 2000. Realizacja ustaleń Programu Ochrony Środowiska jest zgodna z aktualnie obowiązującymi przepisami prawa dotyczącymi ochrony przyrody.

Ponadto realizacja ustaleń ww. dokumentu wpłynie korzystnie na poprawę stanu środowiska i jego poszczególnych komponenty w granicach Gminy i jej bezpośrednim sąsiedztwie.

W Prognozie sformułowano ogólne zasady zapobiegania i ograniczania oddziaływań powstających na etapie realizacji i eksploatacji ewentualnych działań posiadających charakter inwestycyjny, wynikających z Programu:

- na etapie realizacji prac i użytkowania należy stosować najlepsze dostępne technologie;
- należy w odpowiedni sposób zabezpieczać ewentualne place budowy;
- należy stosować środki zapobiegające zwiększonej emisji hałasu np. poprzez stosowanie rozwiązań funkcjonalnych i organizacyjnych;
- prowadząc prace termomodernizacyjne elewacji budynków wskazane jest kontrola budynku pod kątem gniazdowania ptaków;
- należy ograniczyć do niezbędnego minimum prace prowadzone w sąsiedztwie obszarów chronionych w myśl ustawy o ochronie przyrody, lasów, cieków i zbiorników wodnych;
- należy ograniczać liczbę drzew podlegającą wycince, a w przypadku konieczności usunięcia wykonywać nasadzenie kompensujące;
- należy dążyć do umożliwienia infiltracji wód opadowych do gruntu;
- należy minimalizować ilość wytwarzanych odpadów i ilości odpadów poddawanych unieszkodliwianiu poprzez składowanie.

Oddziaływanie to można ograniczyć lub wyeliminować poprzez zastosowanie na etapie realizacji i użytkowania odpowiednich zabezpieczeń technicznych lub organizacyjnych.

Reasumując, należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest dążenie do zrealizowania celów i działań określonych w Programie. Realizacja tych celów wraz z uwzględnieniem uwag zapisanych w podsumowaniu omawianej Prognozy doprowadzi do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców Gminy.

4.2 Zgłoszone uwagi i wnioski

Uwagi i wnioski zgłoszone w związku z udziałem społeczeństwa oraz w toku opiniowania przez uprawnione organy, wraz ze sposobem ich uwzględnienia:

W trakcie wyłożenia do publicznego wglądu wnioski i uwagi zostały zgłoszone przez Panią Magdalenę Hojak-Pałęza Stowarzyszenie Pasikonik:

1. Rezerwat Wyspy na Jeziorze Bytyńskim - skazuje się, że rezerwat ten został zlikwidowany zarządzeniem Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Poznaniu z dnia 25 sierpnia 2015r. w sprawie zlikwidowania rezerwatu przyrody „Wyspy na Jeziorze Bytyńskim” (Dz. Urz. Woj. Wielkopolskiego z 2015r., poz. 222).
2. w rozdziale IV str. 61 projektu Programu w zakresie wdrożenia instalacji pilotażowych w zakresie wykorzystania energii słonecznej oraz wiatrowej dodaje się : uwzględnienie technologii fotowoltaiki oraz pomp ciepła w kontekście zwiększającej się wciąż ich efektywności, spadku cen instalacji. Instalacje wdrażane przez Gminę powinny dotyczyć budynków będących jej własnością lub służących społeczeństwu za zgodą /współfinansowaniu przez ich właścicieli. Nie wydaje się uzasadnione wdrażanie takich instalacji przez Gminę dla potrzeb własnych indywidualnych mieszkańców.
3. do rozdziału IV str. 84 – ulepszenie turystycznych tras rowerowych – uwaga częściowo uwzględniona: na terenie Gminy Duszniki istnieją gruntowe turystyczne trasy rowerowe. Poprawia się zapis w projekcie Programu i prognozie: Rewitalizacja i znakowanie istniejących turystycznych tras rowerowych oraz tworzenie nowych.
4. do rozdziału VII str. 155 – powołanie zespołu konsultacyjnego z udziałem strony społecznej – zagwarantuje to bieżący dostęp do kontroli stopnia realizacji przyjętego Programu Ochrony Środowiska.

4.3 Wyniki postępowania dotyczącego transgranicznego oddziaływania na środowisko

Program ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020 – 2023 dotyczy obszaru gminy, która zlokalizowana jest w znacznej odległości od granicy państwa (do granicy z Niemcami odległość ta wynosi ok. 130 km, do granicy z Czechami ok. 200 km a do granicy z Białorusią ok. 450 km). W związku z tym i z uwagi na charakter dokumentu nie przewiduje się transgranicznego oddziaływania jego ustaleń na środowisko w krajach sąsiednich, stąd też nie przeprowadzono transgranicznej oceny oddziaływania na środowisko.

4.4 Propozycje dotyczące metod i częstotliwości przeprowadzania monitoringu skutków realizacji postanowień dokumentu

Proces wdrażania programu wymaga kontroli, której najważniejszym elementem jest ocena realizacji zadań z punktu widzenia osiągnięcia założonych celów. Wdrażanie Programu ochrony środowiska będzie podlegało regularnej ocenie w zakresie:

- określenia stopnia wykonania działań/zadań,
- określenia stopnia realizacji przyjętych celów,
- oceny rozbieżności pomiędzy przyjętymi celami i działaniami, a ich wykonaniem.

Rada Gminy przyjmuje uchwałą Program, w następstwie której Wójt Gminy Duszniki co 2 lata przedstawia raporty z realizacji POŚ. Wójt Gminy odpowiada za realizację i zarządzanie POŚ, prowadzenie monitoringu stopnia realizacji działań zawartych w Programie, a także za przygotowywanie, co 4 lata, aktualizacji Programu z perspektywą kolejnych 4 lat. W cyklu czteroletnim będzie oceniany stopień realizacji kierunków działań.

Jednym z najczęściej stosowanych sposobów prowadzenia monitoringu jest zastosowanie metod wskaźnikowych. Poniżej w tabeli zaprezentowane zostały wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień Programu ochrony środowiska dla Gminy Duszniki na lata 2016-2019 z perspektywą na lata 2020-2023.

Tabela: Przykładowe wskaźniki proponowane do zastosowania w celu monitorowania skutków realizacji postanowień projektowanego Programu ochrony środowiska

Nazwa wskaźnika	Jednostka	Cykliczność gromadzenia danych
Liczba urządzeń zatrzymujących wody opadowe na terenie zlewni	szt.	raz na 2 lata
Zużycie wody dla celów produkcyjnych i gospodarki komunalnej	m ³	raz na 2 lata
Długość sieci wodociągowej nowej	km	raz na 2 lata
Długość sieci wodociągowej zmodernizowanej	km	raz na 2 lata
Długość sieci kanalizacji sanitarnej	km	raz na 2 lata
Liczba kontroli szczelności zbiorników bezodpływowych	szt.	raz na 2 lata
Odsetek mieszkańców korzystających z sieci kanalizacji sanitarnej	%	raz na 2 lata
Masa zebranych odpadów podczas utrzymania porządku i czystości	Mg	raz na 2 lata
Długość wybudowanej kanalizacji deszczowej	km	raz na 2 lata
Długość dróg wybudowanych	km	raz na 2 lata

**PODSUMOWANIE PRZEBIEGU
STRATEGICZNEJ OCENY ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO DLA
PROGRAMU OCHRONY ŚRODOWISKA DLA GMINY DUSZNIKI**

Długość dróg przebudowanych	km	raz na 2 lata
Długość dróg posiadających cichą nawierzchnię	km	raz na 2 lata
Liczba nieruchomości objętych systemem zbiórki selektywnej odpadów	szt.	raz na 2 lata
Ilość odpadów na 1 mieszkańca	Mg	raz na 2 lata
Ilość odpadów biodegradowalnych przekazanych do przetworzenia z wyłączeniem składowania	Mg	raz na 2 lata
Ilość zebranych odpadów sprzętu elektrycznego i elektronicznego przypadająca na mieszkańca	kg	raz na 2 lata
Ilość usuniętych wyrobów zawierających azbest	Mg	raz na 2 lata
Ilość nowych nasadzeń drzew	szt.	raz na 2 lata
Liczba konsultacji społecznych	szt.	raz na 2 lata
Powierzchnia nowych terenów zieleni	ha	raz na 2 lata
Powierzchnia Gminy objęta zasięgiem uchwalonych mpzp	ha	raz na 2 lata
Liczba zorganizowanych prelekcji i akcji edukacyjnych w zakresie ochrony środowiska	szt.	raz na 2 lata
Długość dróg rowerowych	m	raz na 2 lata
Długość sieci ciepłej	km	raz na 2 lata
Ilość termomodernizacji budynków	szt.	raz na 2 lata

4.5. Uzasadnienie wyboru przyjętego dokumentu w odniesieniu do rozpatrywanych rozwiązań alternatywnych

Należy stwierdzić, iż korzystnym z punktu widzenia środowiska przyrodniczego i zdrowia ludzi jest wariant dążący do zrealizowania celów i działań określonych w Programie. Realizacja celów wytyczonych w ww. dokumencie przyczyni się do ogólnej poprawy stanu środowiska przyrodniczego i zdrowia mieszkańców gminy.

Program ochrony środowiska dla Gminy Duszniki jest uporządkowanym zbiorem działań zmierzających do zrównoważonego i trwałego rozwoju miasta opracowanym pod kątem osiągnięcia zakładanych celów.

Program ochrony środowiska jest dokumentem o dużym stopniu ogólności, stąd charakter działań i przedsięwzięć, które mają być realizowane w ramach określonych obszarów działania, często nawet nie jest określony w przestrzeni.

Należy zauważyć, że o oddziaływaniu na środowisko decyduje nie tylko lokalizacja, ale również rozwiązania techniczne, technologiczne oraz organizacyjne, a także i rozmiary przedsięwzięcia. Do tego trzeba dodać zmieniające się uwarunkowania finansowe i postęp techniczny, który może spowodować radykalną zmianę podejścia do określonego zagadnienia. Z powyższych względów rozwiązania alternatywne będą pojawiały się sukcesywnie w miarę

zmieniających się uwarunkowań finansowych, koncepcyjnych i prawnych. Jeśli do tego dodać konieczny etap procedur planistyczno-lokalizacyjnych z przypisanymi im procedurami oceny oddziaływania na środowisko, to można być przekonanym, że zostaną przedstawione wszystkie istotne okoliczności pozwalające na wybór optymalnych rozwiązań łączących aspekty rozwojowe, ekologiczne i dotyczące jakości życia mieszkańców.
